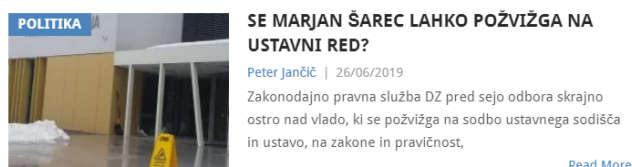

O.Š. A. Šuštarja nič ne ogroža javnega šolstva

Odbor za izobraževanje bo danes nadaljeval razpravo o vladnem predlogu, da bi sodbo ustavnega sodišča, da mora oblast nameniti več denarja za izobraževanje otroke na osnovni šoli Alojzija Šuštarja izvršili tako, da bi tej šoli namenili manj denarja. Prejšnji teden so sejo prekinili, ko so se poslanci seznanili z obsežnim mnenjem zakonodajno pravne službe o ustavni spornosti rešitev, ki jih ponuja vlada. Čez vikend so se z javnim pismom pred to sejo oglasili nekdanji ministri **Slavko Gaber, Pavle Zgaga, Lucija Čok in Igor Lukšič**, na njihovo pisanje pa so odgovorili starši, ki jih nameravajo vladajoči politiki še bolj diskriminirati. Odziv in pismo v celoti objavljam.

Diskriminacija, kršitev načela delitve oblasti...

Podrobnejši članek o dogajanju na seji odbora za

izobraževanje prejšnji teden in o mnenju pravnikov o vladnem predlogu spremembe načina financiranja osnovnih šol

Ker je za razumevanje polemike pomembno, navajam glavne pomisleke pravne službe v DZ glede presoje skladnosti vladnih zamisli z ustavo. (Še več o tem lahko [preberete tukaj](#)). Ti se, kot je zapisala pravna služba DZ sama, nanašajo na naslednja ustavnopravna vprašanja:

“Ali je prepoved enakosti »javno veljavnih programov« in »programov, ki so pridobili javno veljavnost« skladna z načelom spoštovanja človekovega dostojanstva (1. člen Ustave), prepovedjo diskriminacije na podlagi osebnih okoliščin (prvi odstavek 14. člena Ustave) in s pravico do svobodnega izobraževanja (prvi odstavek 57. člena Ustave)?

Ali je znižanje obsega javnih sredstev zasebnim šolam, ki izvajajo javno veljavni program osnovnošolskega izobraževanja, skladno z načelom varstva zaupanja v pravo (2. člen Ustave) in načelom enakosti pred zakonom (drugi odstavek 14. člena Ustave)?

Ali je ohranjanje protiustavne ureditve financiranja v prehodnem obdobju skladno z načelom pravne države (2. člen Ustave), z načelom delitve oblasti (drugi odstavek 3. člena Ustave) in s pravico do brezplačnega obiskovanja obveznega javno veljavnega programa osnovnošolskega izobraževanja (drugi odstavek 57. člena Ustave)?

Ali je prepoved koncesioniranim zasebnim šolam zaračunavati šolnino skladna s pravico do svobodnega izobraževanja (prvi odstavek 57. člena Ustave)?”

Že prej je, da je način reševanja, ki ga je izbral minister **Jernej Pikalo** ustavno sporen, opozorila tudi vladna pravna

služba. Celotno mnenje pravne službe državnega zbora [lahko preberete tukaj](#). Pismo nekdanjih ministrov, ki podpirajo predlog ministra Pikala, da bi sodbo ustavnega sodišča, ki zahteva več denarja za O.Š. Alojzija Šuštarja, izvršili tako, da bi tej šoli namenili krepko manj denarja, objavljam v celoti na koncu.

Odziv staršev, ki bi jih oblast še bolj udarila po žepu, je takšen:

Pritisk tistih, ki bi lahko že zdavnaj prekinili s protiustavno prakso

Komentar civilne iniciative Združeni starši ob odprtih pismih nekdanjih ministrov za šolstvo z dne 30. 6. 2019 Slavka Gabra, Pavla Zgaga, Lucije Čok in Igorja Lukšiča ter Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije (SVIZ), ki ga vodi Branimir Štrukelj.

V civilni iniciativi Združeni starši pozdravljamo ugotovitev vseh, da ima Slovenija enega najboljših javnih šolskih sistemov izobraževanja na svetu. Opozarjamo pa na pomembno podrobnost, ki jo tako ministri, kot Štrukelj zaradi ideološke zaslepljenosti ali ozkih političnih interesov namerno izpuščajo.

Nedržavne osnovne šole, ki so pridobile s strani ministrstva dovoljenje, da lahko izvajajo javni program, skupaj z državnimi tvorijo mrežo prav tega najboljšega javnega šolskega sistema.

Tako državne kot nedržavne šole izvajajo javni program

izobraževanja, kot ga določi in nadzira pristojno ministrstvo. Nedržavne šole, ki so pridobile s strani ministrstva dovoljenje, da lahko izvajajo javni program, tako skupaj z državnimi tvorijo mrežo javnega šolstva v Republiki Sloveniji.

Zato morajo biti upravičene do enakega deleža financiranja, čemur pritrjuje tako Ustavno sodišče kot Pravno-zakonodajna služba Državnega zbora. Podobna ureditev velja denimo na področju javne zdravstvene mreže. Državne in nedržavne šole medsebojno bogatijo in v sodelovanju druga z drugo zasledujejo dobre šolske prakse.

Ker presegamo ideološke delitve, smo v civilni iniciativi Združeni starši povezali vse zasebne osnovne šole in vrtce, ki izvajajo javni program, skupaj več kot 80 ustanov in 4500 otrok. Politike pozivamo, da tako kot mi, ideološke delitve presežejo tudi sami!

Nedržavne šole so dostopne vsem, za učitelje velja kolektivna pogodba, krizni varčevalni ukrepi vlade so prizadeli tako državne kot nedržavne šole. Tako kot SVIZ, tudi Združeni starši pozivamo vlado, naj šolstvu nameni višji delež financiranja celotni mreži javnega šolstva.

Vzroka ustanavljanja nedržavnih šol ne gre iskati v kritiki vzpostavljenega sistema. Razumljivo in prav je, da starši za dodatne vsebine, ki predstavljajo zelo majhen del kurikuluma nedržavnih šol, plačujemo poseben prispevek. Ne zdi pa se nam prav, da ministrstvo zahteva izvajanje dopolnilnega in dodatnega pouka, hkrati pa temu ne bi namenilo financiranja. Iz realnosti življenja in iz mnenja Zakonodajno-pravne službe je jasno, da so te dejavnosti del šolskega življenja ter, da brez njih ni mogoče organizirati šolskega dela. To je del javno zagotovljenega programa. In prav je, da tako ostane. Za državne in nedržavne šole.

Nedržavne šole so za javne proračune celo ugodnejše, saj po

veljavni zakonodaji stroške investicije, vzdrževanja in opreme nosi ustanovitelj zasebne šole.

Združeni starši pozivamo deležnike in tudi tiste, ki bi to področje lahko uredili v preteklosti, naj se nehajo sprenevedati in iskati »kreativne rešitve«. Referendum bi državo stal toliko, kolikor znaša 10-letni prispevek do 100 odstotnega financiranja vseh nedržavnih osnovnih šol v Sloveniji.

Ministra Pikala pozivamo, da spoštuje prisego, ki jo je dal kot minister, da bo spoštoval ustavni red Republike Slovenije.

Združeni starši

Tako se spoštuje sodba...

Celotno pismo nekdanjih ministrov iz vrst levih in liberalnih strank je takšno:

“Odprto pismo nekdanjih ministrov in ministrice, pristojnih za šolstvo, dr. Slavko Gaber, dr. Pavel Zgaga, dr. Lucija Čok in dr. Igor Lukšič, v katerem podajajo svoje mnenje glede novele Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI), ki je predmet obravnave v Državnem zboru.

ODPRTO PISMO NEKDANJIH MINISTROV ZA ŠOLSTVO

V Ljubljani, 30. junija 2019

Slovenija ima enega najboljših šolskih sistemov na svetu tudi

zato, ker smo doslej uspeli kot družbeno vrednoto posebnega pomena varovati javno šolstvo. Ta vrednota je bila vedno deležna tudi visoke podpore javnosti, saj smo šolstvo, ki vsem ponuja enake možnosti za pridobivanje znanja in uresničevanje talentov, razumeli kot ključen izraz družbene pravičnosti in solidarnosti, vgrajene v naš družbeni ustroj.

Kot država smo staršem, ki so se odločili za iskanje poti vzgoje in izobraževanja svojih otrok izven sistema javnega šolstva, to omogočili, in sicer z doslej veljavno koncepcijo zasebnega šolstva. Ta je bila kot del sistema vzgoje in izobraževanja vključena v Belo knjigo o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji iz leta 1995 in prelita v zakon z Zakonom o financiranju vzgoje in izobraževanja. S tem smo tudi zasebnemu šolstvu zagotovili visok standard javnega financiranja, primerljiv z evropskim prostorom. Zasebno šolstvo smo razumeli kot dobrodošlo dodatno možnost izbire – še posebej v primerih alternativnih pedagoških praks.

V preteklih desetletjih je slovensko šolstvo dosegalo dobre rezultate, ker so bile spremembe v šolskem polju načrtovane premišljeno, skrbno in previdno. Tudi danes na omenjenem ozadju in ob predanem delu zaposlenih na vseh ravneh izobraževanja ohranjamo visokokakovostno javno šolo, ki daje otrokom in mladim možnost razviti sposobnosti za spoprijemanje z izzivi sodobnosti in za kakovostno sobivanje z drugimi.

Podpisani presojamo, da bi bilo napak, če bi danes brez posebej utemeljenega razloga ali posebnih novih okoliščin razmerje med javnim in zasebnim postavili na glavo. Popolno izenačenje financiranja bo namreč nujno vodilo v postopno slabitev javnega šolstva, slabšanje njegove kakovosti in na koncu tudi izrazitejše socialno razslojevanje. Odločitev, po kateri poti bomo nadaljevali oblikovanje naše šole in tudi družbe, je v jedru razgrete razprave o noveli Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja.

Odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije je treba spoštovati in uresničevati. Predlog o popolnem financiranju obveznega programa v zasebnih šolah korektno izpolnjuje zahtevo ustavnega sodišča, ki ne narekuje popolne izenačitve v financiranju javnih in zasebnih šol. Glede na diametralno nasprotno sodbo ustavnega sodišča iz leta 2012, ki je obstoječo ureditev soglasno spoznalo za skladno z ustavo naše države, bi bila zahteva po 100-odstotnem financiranju vseh delov programa zasebne šole iz javnih sredstev tudi popoln odstop od koncepcije, ki je v Sloveniji z dobrimi rezultati preživela dobri dve desetletji, in verjetno zgolj priprava na nadaljnje korake v smer privatizacije kakovostne, vsem dostopne javne šole.

Ker bi takšen razvoj zmanjšal integrativno moč šolskega sistema v Republiki Sloveniji in bistveno prispeval k povečevanju neenakosti v naši družbi, želimo kot nekdanji ministri in ministrice, pristojni za šolstvo, pred radikalnim posegom v vzpostavljeno razmerje med javnim in zasebnim opozoriti vlado in parlament na potencialne škodljive posledice takšnega ukrepa.

Korak za korakom lahko bistveno spremenjeno razmerje vodi v slabšanje kakovosti, odmiranje široke in policentrično razvite mreže javnih šol na eni strani ter zmanjšanje dostopa do kakovostnih, vsem dostopnih šol, ki skrbijo za skupno v naši naciji, na drugi strani. Kot družba, ki je ne glede na velike ekonomske in socialne spremembe znala ohranjati relativno nizko raven socialnih razlik, a je nagnjena k delitvam na ideološki osnovi, moramo biti na to posebej pozorni.

*dr. Slavko Gaber
dr. Pavel Zgaga
dr. Lucija Čok
dr. Igor Lukšič*